

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

POETS WEDEROM POETS

Wagenspel

door

1880

Dino Philips

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1992

Nr. 1362

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIER tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1986 Toneelfonds J. Janssens/Dino Philips

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES:

BERTHA, de meid - 30 jaar

Baas Sander - 70 jaar

Buurman Leopold - 65 jaar

NOTARIS

De rol van Leopold kan eventueel gespeeld worden door Sander.

Dit wagenspel wordt in het dialect gespeeld.

De gebeurtenissen spelen zich af in de vorige eeuw, in de sterfkamer van hereboer Sander.

De meid Bertha, wil haar toekomst-veilig stellen - voor een notaris - met behulp van buurman Leopold.

DEKOR:

Een afsluitdoek volstaat.

Links: een bed of hoge leunstoel

Midden: een keukentafel en twee biezen stoelen

Rechts: een zeer grote linnenkist (broodkist)

OPVOERINGSRECHT:

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van minstens VIER tekst-brochures bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteurs-rechten aan SABAM, Aarlenstraat 75-77, 1040 Brussel.

Hereboer Sanders zit in zijn bed of zetel, in een deken gewikkeld, rustend op een hoofdkussen, de armen naast zich. Hij heeft een slaapmuts op, die diep over de ogen is getrokken. Zijn hoofd ligt wat raar en met de mond ver open, alsof hij reeds dood was.

Achter het doek laat de meid de dokter uit en lucht haar hart tegen hem, met opgewonden stem:

BERTHA: O, wat ben ik razend op hem, meneer dokter! Da's nu al bijna zes dagen dat hij nie meer gewaterd heeft! Hij doet zo zijn nieren nog eens barsten. Ik heb hem gezegd dat 'm het zich nog zal beklagen, maar dan zal het te laat zijn! Zo ne koppige vent leeft er niet meer op aardel. Dan zegt ge op den duur ook "Foert, ga dan dood en laat me met rust!"- Maar dat gaat nie hé meneer dokter, hij is met niks in orde, hij heeft zelfs geen testament gemaakt. En dat met al zijn bezittingen, want hij heeft toch wat vergaard, den ouwe gierigaard, dat moet ge toegeven hé? Stel u maar eens voor dat hij de pijp uitgaat zonder een testament te hebben gemaakt, ge kunt toch nooit weten hé, meneer dokter? 't Is altijd nen sterken bonk geweest, maar die ziekte nu...dat op zijnen ouderdom! (stiller) Bedenk nu toch eens, meneer dokter, als 't nu eens waar was wa da ge zegt: hij sterven, heilige deugd, wa zou er dan van mij geworden? Is da rechtvaardigheid? Dertien jaar ben 'k hier in dienst, ja, 'k mag gerust zeggen veertien, want met Sint Jans...

BAAS SANDER: (reutelend) Berthal!

BERTHA: Hij roept me. Allee, goeienavond, meneer dokter

BAAS SANDER: Hee, Berthal. Vooruit!

BERTHA: Ik kom al, ik kom al.

BAAS SANDER: Schud m'n kussen eens op

BERTHA: (doet het, dekt hem beter toe) Zie maar da ge geen

kou krijgt.

(Een stilte)

BAAS SANDER: Wa sloeg 'em allemaal uit zijn botte, die kwakzalver?

BERTHA: Den dokter? Wel, hij heeft nie anders dan de waarheid gezegd. 't Gaat nie goed met u, baas Sander.

BAAS SANDER: Wa weet hij daarvan!

BERTHA: Hij weet er zoveel van dat 'em gezegd heeft da als ge nie probeert te watere, da ge dan geen twee dage meer te leven hebt.

BAAS SANDER: (woedend) Houd uwen bekl!

(Een stilte)

BERTHA: (staat bij de tafel te draaien, komt dan weer bij hem) Wa da 'k wou zeggen, baas Sander - zoude de pastoor nie late kome?

BAAS SANDER: Neeje.

BERTHA: Daar zoude nu toch nie van sterven, hé.

BAAS SANDER: Maar nog minder van leve.

(Een stilte)

BERTHA: Baas Sander... Is er nu toch niemand uit 't dorp die ge zoudt wille doen kome?

BAAS SANDER: Neeje.

BERTHA: Niemand? Zelfs geen gebuur?

BAAS SANDER: Van welke gebuur spreekt ge? Van baas Leopold? Hoort 'em maar op zijn huden kloppen, de zadelmaker. Laat die mens aan zijn werk.

BERTHA: Ik spreek nie van baas Leopold. Ik dacht aan iemand anders. (met moeite) De notaris...

BAAS SANDER: (als door een speld gestoken) De notaris? En voor wat'te doen? (zijn doordringend oog neemt de meid scherp op, die achteruit wijkt)

BERTHA: Hij zou u misschien ne goeie raad kunne geve.

BAAS SANDER: 'k Ben oud en wijs genoeg om die zijne raad te kunne missen.

(Een stilte. De oude heeft veel pijn. Een nieuwe crisis komt op. Hij kreunt in stilte, de ogen naar de zoldering)

BERTHA: Hebt ge zo'n pijn?

BAAS SANDER: Nondenonedjul! Wat doet da zeer! Ail Ail
Bertha, ik kan 't nie meer uithouen!

BERTHA:(zeer ongerust) Waar hedde dan pijn?

(Hij voelt aan zijn buik, zonder te antwoorden. Ze buigt zich over hem, zegt met strelende stem)

Als ge nu toch eens probeerde 'n beetje te wateren, baas Sander?

(Geen antwoord. Hij kreunt luider! Zij neemt op de tafel een tas, vult ze met bouillon)

BERTHA: Hier zie, baas Sander, 'n goeie tas bouillon, goed heet. En straffe, zene. Hij riekt naar legummen en het soepvlees. Om nen dooie recht te krijgen!

BAAS SANDER: (haar hand wegduwend) Da moet ik nie hebben.

BERTHA: Wel heilige deugd, hoe is 't godsmogelijk!

(Zij drinkt zelf de bouillon, met klein slokjes, telkens blaazend) Ne godendrank, wat gij laat staan!

(Een stilte)

BAAS SANDER:(kalmer) Zeg Bertha, weet gewat ik zou willen hebbe?

BERTHA: Wat dan,?

BAAS SANDER: En da zou mij smake...

BERTHA: Jamaar, zeg het dan. Spreekt!

BAAS SANDER: Waar dat ik helemaal zou van opfleuren...

BERTHA: Maar spreekt dan toch!

BAAS SANDER: Ge weet, die goeie wijn van 't jaar van de zoneclips...

BERTHA:(verontwaardigd) Da ziet ge van hier! En daarbij er is er geene meer.

BAAS SANDER: Jawell

BERTHA: En ik zeg neeje.

BAAS SANDER: Ik weet dat er nog is. Nog zeker 'n goei halfvolle fles

BERTHA: Dan weet gij 't beter dan ik.

BAAS SANDER: Ga maar eens zien, in de mutsaard, achter het hout, ge weet wel, aan die dikke stukken die ik nog moet klieven.

BERTHA: Wel heilige deugd! Daarom was 'em de laatste dagen zo rap om hout te gaan halen! Da was om te kunnen heffen!
(Een stilte)

BAAS SANDER: Awel? Waarop wacht ge nog? Ga hem halen. 5.

BERTHA: Nog in geen duzend jaar.

BAAS SANDER: Hebt ge gedaan met me te traitere, koppigen duvel?
Ga dat halen, zeg ik!

BERTHA: Den dokter heeft gezegd dat ge niks anders moogt
drinken dan thee of bouillon. Geen druppeltje alkoel, is
't waar of nie?

BAAS SANDER: (buiten zichzelf van woede) Serpent, da ge daar
staat! Ik voel wat ik voel (lange stilte) Wat kan nen
dokter daarvan weten!

(De oude heeft zich omgedraaid, zijn gezicht in 't kussen.
Hij herbegint te klagen en te kreunen. Bertha is naast
hem komen zitten)

BERTHA: Luister eens, baas Sander. Weet ge wat dat den
dokter daarjuist gezegd heeft? "Baas Sander", heeft 'em
gezegd, "baas Sander heeft toch zeker al zijn testament
gemaakt?" Da zou 'k u nie kunnen zeggen, heb ik geant-
woord - niet dat ik weet, in ieder geval. "Hewel" zegde
'em zo, "zegt 'em dan dat 'em zijn eige spoedt. In veel
gevallen," - zegde 'em zo, "heeft dat een goei uitwerking,
da maakt de hersens veel klaarder". (de oude verroert
niet) 't Is waar zene, dat heeft 'em gezegd; en ik vind
dat 'em gelijk heeft. Als ge weet dat uw- zaken in regel
zijn, voelt ge u veel lichter. (Een stilte) Ik zit daar
genoeg op te dubben, baas Sander; wie weet of gij al een
testament hebt gemaakt? (Hij verroert niet. Zij buigt
zich over hem) Heilige deugd! Op uwen ouderdom, baas
Sander, 't is godgeklaagd? 'k Ben zeker da ge nie gerust
slaapt, da ge daar 's nachts ligt aan te denken. En dan
denkt ge natuurlijk: "Een dochter heb ik nie, ne zoon ook
nie - geen neef en geen nicht - Moest het ongeluk willen
da 'k vandaag of morgen de pijp aan Marten geef (bij manier
van spreken; natuurlijk, baas Sander), wie zal er dan van
mij erven? Zelfs geen eige kozijn, want 't is ne kozijn
van mijn wijf zaliger."

Jamaar, ik versta heel goed dat ge u daar ongerust in
maakt. Als die kozijn van 't zevenendertigste knopsgat
het dan nog zou kunnen gebruiken, als 't nen arme mens was!